Webinar leesvaardigheid in het vo: kansen voor elk vak

Welkom bij het webinar!
We gaan bijna beginnen.

KENNISROTONDE
van het NRO

samen onderwijs versterken
NRO

ontwikkelkracht

Introductie van principe assenstelsel

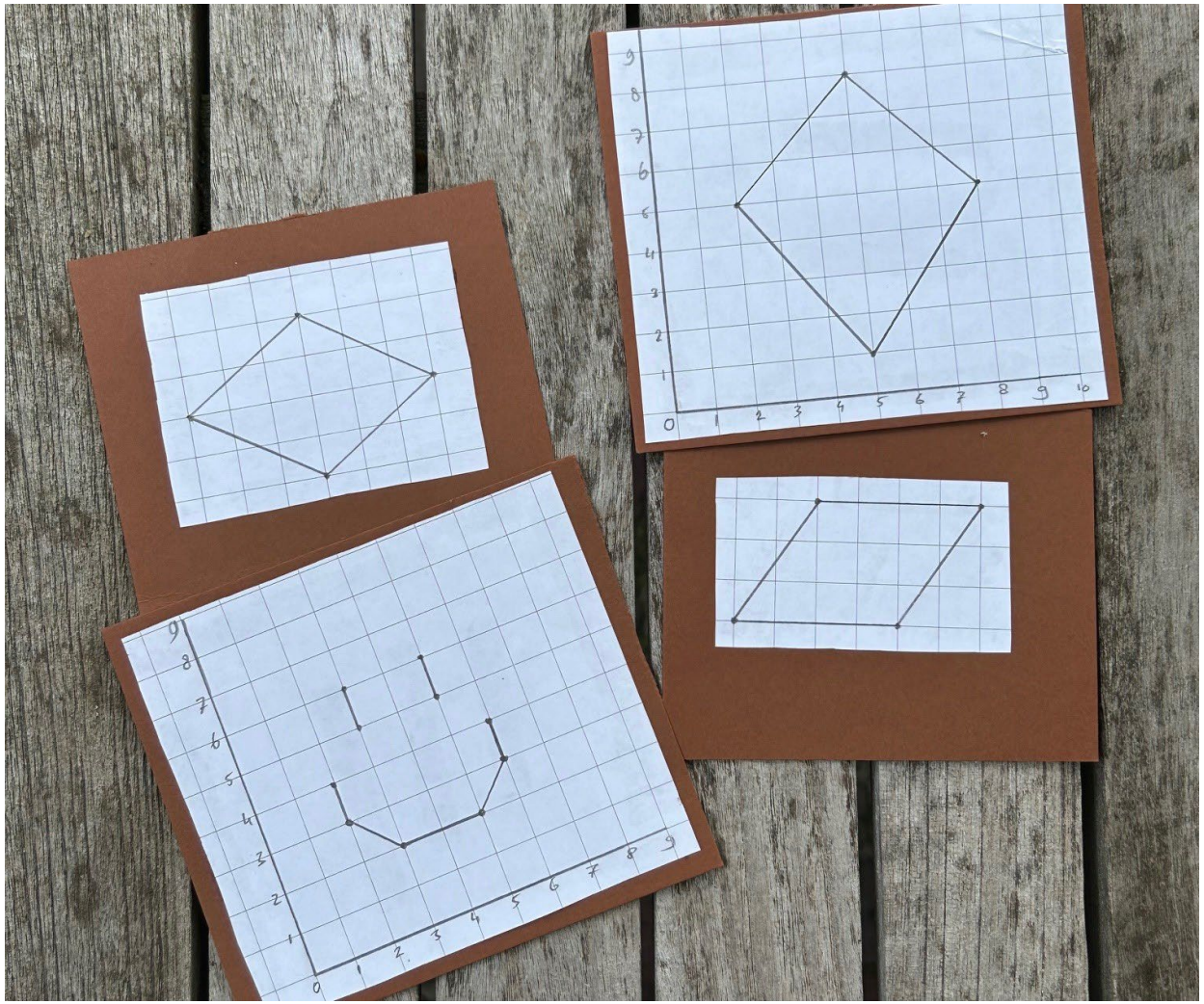

Doelen bij taalonderwijs

	Taalnorm Hoe hoort het?	**Taalwerkelijkheid** Wat kent de leerling als de norm?	**Taalgevoel** Wat denkt de leerling dat de norm is?
Thuistaal Welke taal/talen spreekt de leerling thuis?			
Schooltaal Welke taal/talen worden op school gesproken?			
Vaktaal Wat is de taal van jouw vak?			

KENNISROTONDE van het NRO

samen onderwijs versterken
NRO

Doelen bij taalonderwijs

Begrijpen	Wat staat er?
Analyseren	Hoe staat het er?
Interpreteren	Waarom staat het er zo?

KENNISROTONDE
van het NRO

samen onderwijs versterken
NRO

Stelling 1: ***Als ik leerlingen in de les iets laat lezen, doe ik dat omdat ik wil dat ze iets begrijpen***

Altijd:	*19%*
Vrijwel altijd:	*78%*
Zelden:	*3%*
Nooit:	*0%*

KENNISROTONDE van het NRO
samen onderwijs versterken NRO
ontwikkelkracht

Klassengesprek over grafieken, welke situatie hoort bij wat?

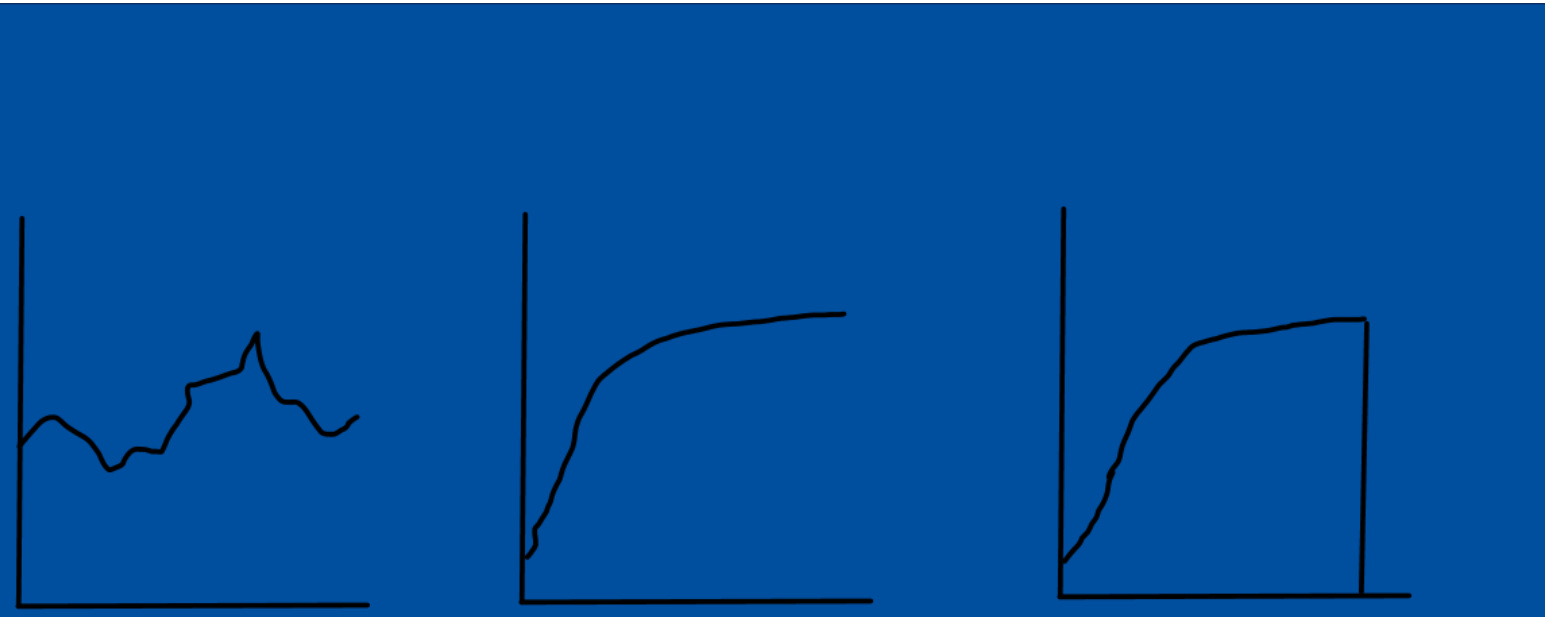

- Humeur voetbalcoach
- Hoogte van een boom
- Aantal bezitters van een mobiele telefoon

KENNISROTONDE van het NRO
samen onderwijs versterken
NRO

Effectieve didactiek in leesonderwijs

KENNISROTONDE
van het NRO

Creëer een rijke leesomgeving, door:
… lezen in een context te plaatsen
… kwalitatief goede teksten aan te bieden
… aan te sluiten bij het niveau van de leerling
… aan te sluiten bij de interesses van de leerling (en jouzelf)

samen onderwijs versterken
NRO

Stelling 2: ***Bij ons op school zoeken alle docenten regelmatig de verbinding op tussen lezen en andere taaldomeinen***

Helemaal oneens:	*16%*
Oneens:	*62%*
Eens:	*20%*
Helemaal mee eens:	*2%*

KENNISROTONDE van het NRO
samen onderwijs versterken NRO
ontwikkelkracht

Grafiekpolitie, de kunst van het interpreteren

KENNISROTONDE
van het NRO

Deze zomer is wereldwijd met afstand heetste zomer ooit gemeten

Door onze nieuwsredactie

6 sep 2023 om 10:19 — 2.9K reacties — Delen

De zomer van 2023 is wereldwijd met afstand de heetste zomer die ooit is gemeten. Dat meldt het Europese klimaatinstituut Copernicus woensdag.

De gemiddelde wereldwijde temperatuur in de maanden juni, juli en augustus was dit jaar 16,77 graden. Dat is 0,66 graden warmer dan normaal in die maanden.

In Europa was de gemiddelde temperatuur 19,63 graden. Die temperatuur was 0,83 graden hoger dan normaal. Daarmee was de zomer van 2023 de op vier na warmste zomer in de Europese geschiedenis.

Zuid-Europese landen werden geconfronteerd met extreme hittegolven en forse natuurbranden. Tegelijkertijd hadden het westen van Europa en Turkije te maken met bovengemiddeld veel neerslag.

In sommige delen van de wereld, waaronder het noorden van Noord-Amerika, delen van Azië, Chili en Brazilië, werden mensen geteisterd door zware regenval en overstromingen.

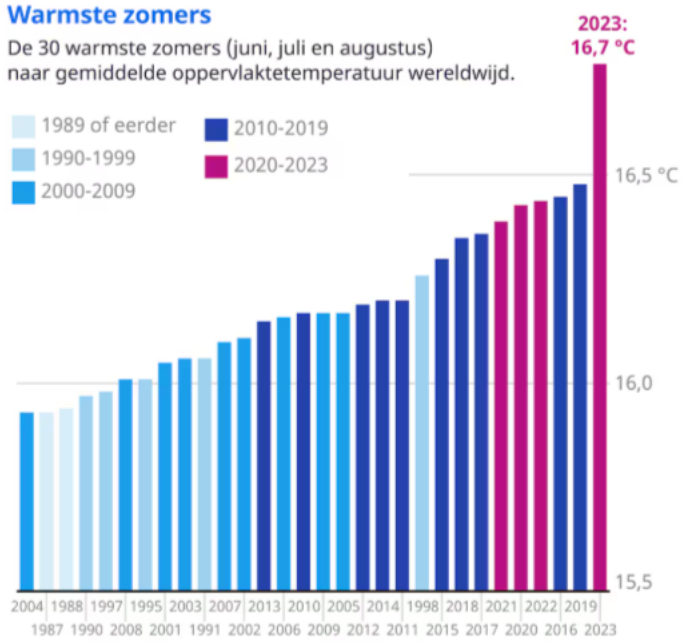

NU.NL, BRON: ERA5, C3S/ECMWF

Warmste juni, juli en augustus ooit

Deze zomer sneuvelden al verschillende hitterecords. De drie zomermaanden waren los van elkaar al de warmste juni, juli en augustus ooit gemeten. Juli 2023 is zelfs wereldwijd de warmste maand ooit gemeten.

Heel 2023 is nog niet het warmste jaar ooit gemeten. Dit jaar is de gemiddelde wereldwijde temperatuur nog 0,01 graad koeler dan de gemiddelde temperatuur in heel 2016. Maar met nog iets minder dan vier maanden te gaan kan dat record nog sneuvelen.

"Het wetenschappelijk bewijs is overweldigend", zegt klimaatwetenschapper Samantha Burgess van Copernicus. "We zullen meer klimaatrecords en extreem weer zien die maatschappijen en ecosystemen beïnvloeden, totdat we stoppen met broeikasuitstoot."

Zie:
Grafiekpolitie – Nieuwscheckers

samen onderwijs versterken
NRO

Grafiekpolitie, de kunst van het interpreteren

KENNISROTONDE
van het NRO

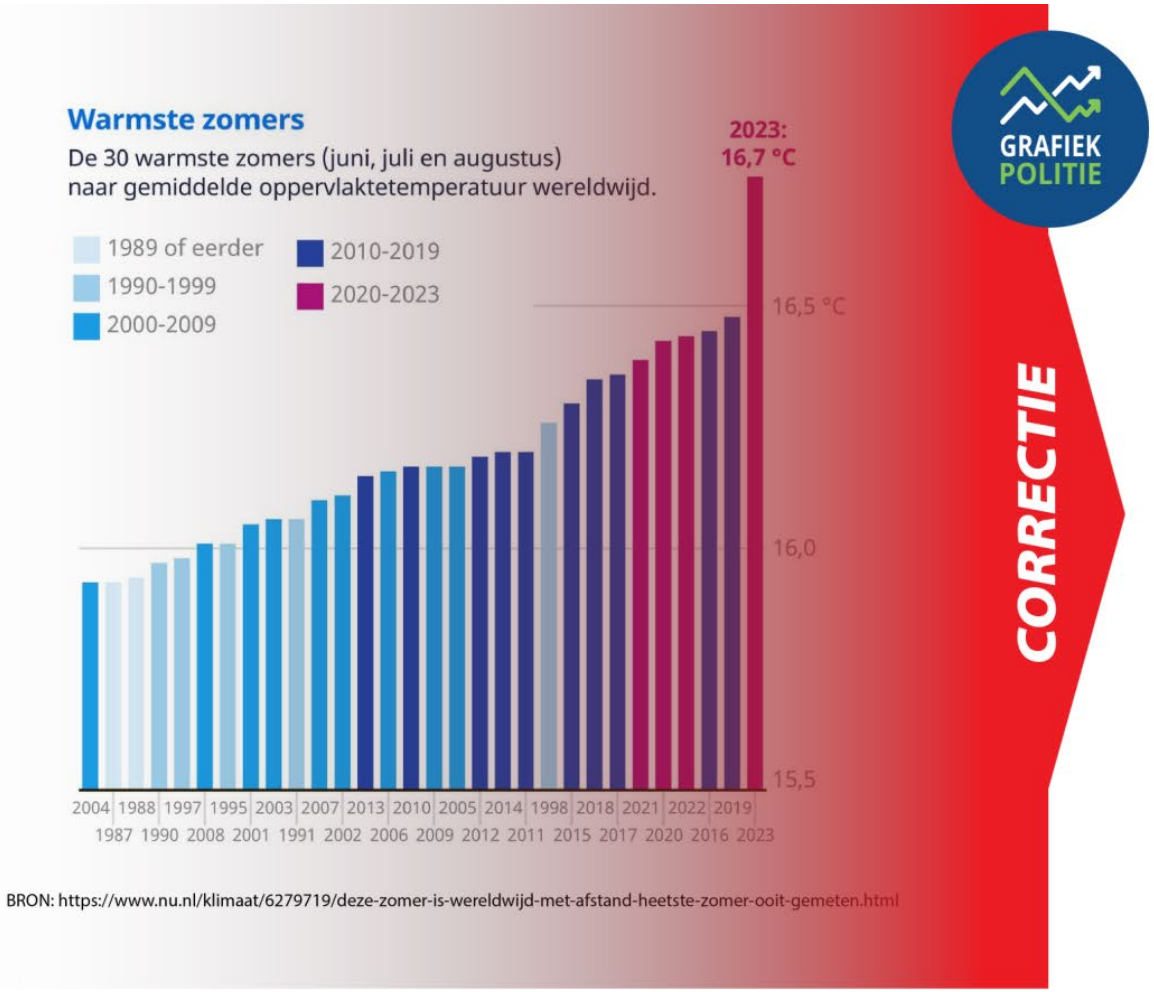

BRON: https://www.nu.nl/klimaat/6279719/deze-zomer-is-wereldwijd-met-afstand-heetste-zomer-ooit-gemeten.html

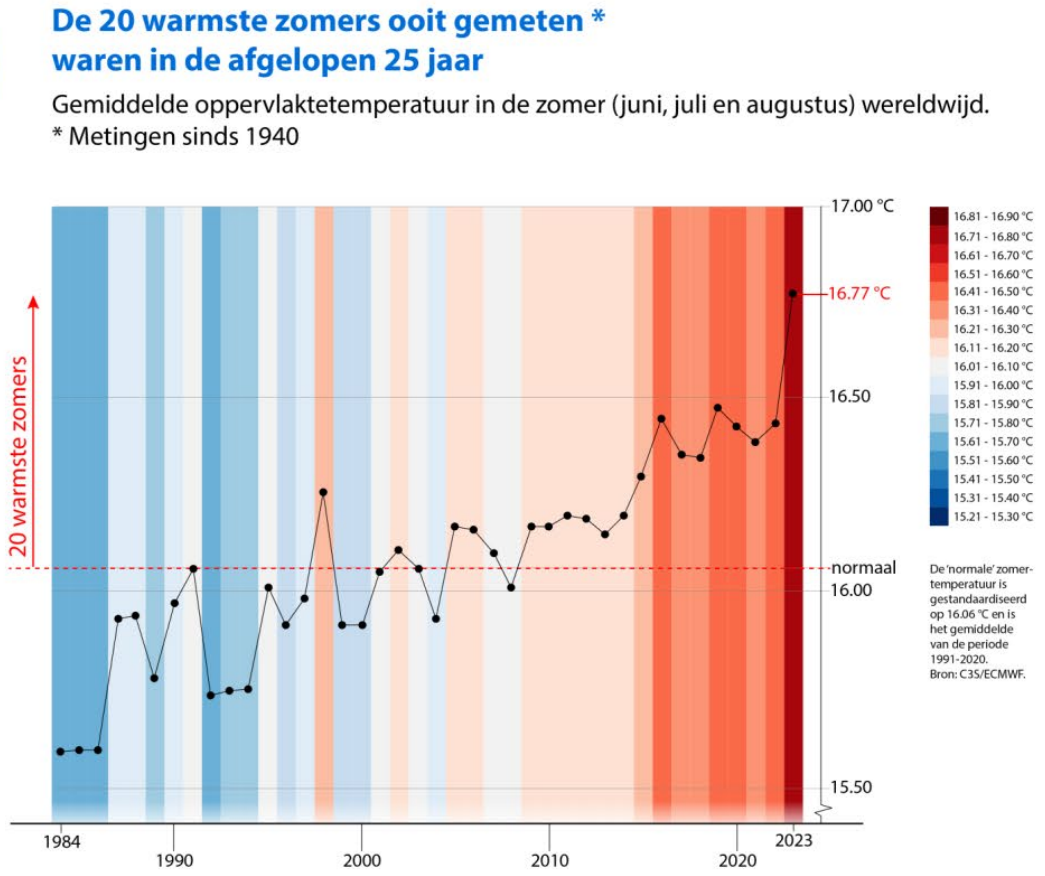

samen onderwijs versterken
NRO

Effectieve didactiek in leesonderwijs

KENNISROTONDE
van het NRO

Laat leerlingen praten over dat wat ze lezen om:
… kennis (verder) op te bouwen
… in aanraking te komen met verschillende perspectieven
… tot dieper leesbegrip te komen

samen onderwijs versterken
NRO

Eisen stellen aan antwoorden (hele zinnen)

KENNISROTONDE
van het NRO

OPGAVE 3
Hiernaast zie je hoe laat de bussen vanaf de Rondweg vertrekken.

RONDWEG	
06	15 35
07	09 19 29 39 49 59
08	09 19 29 39 49 59
09	09 19 29 39 49 59
10	09 19 29 39 49 59
11	09 19 29 39 49 59
12	09 19 29 39 49 59
13	09 19 29 39 49 59
14	09 19 29 39 49 59
15	11 21 31 41 51
16	01 11 21 31 41 51
17	01 11 21 31 41 51
18	01 11 21 31 41 51
19	01 11 21 31 41 51
20	04 24 44
21	04 24 54
22	24 54
23	24
uur	minuten

1p **a** Hoe laat vertrekt de eerste bus?
de eerst bus vertrekt om 06:15

1p **b** Hoe laat vertrekt de laatste bus?
de laatste bus vertrekt om 23:24

1p **c** Hoeveel bussen vertrekken er tussen 20:00 uur en 22:00 uur?
er rijden dan 5 bussen

1p **d** Tygo komt om 18:53 uur aan bij de bushalte.
Hoelang moet hij wachten op de volgende bus?
Hij moet nog acht minuten wachten

[VMBO-K] OPGAVE 4
Langs de Nederlandse kust staan vuurtorens.
In het steelbladdiagram zie je de hoogte van de vuurtorens langs de Noordzee.

HOOGTE VUURTORENS LANGS NOORDZEE

tientallen	eenheden
2	0 1
3	1 3 7 3
4	4 9 9 9 4
5	0 3 4 6 6 7 8 8 8
6	5 1

1p **a** Hoeveel vuurtorens staan er langs de Noordzee?
er staan 17 vuurtorens langs de Noordzee

1p **b** Welke hoogte komt het meeste voor?
de Hoogte 49m komt het meeste voor

1p **c** Een bekende vuurtoren is de Brandaris op Terschelling.
De Brandaris is de op vijf na hoogste vuurtoren langs de Nederlandse kust.
Hoe hoog is de Brandaris?
56m Hoog

1p **d** De vuurtoren van Vlieland is 54 m hoog.
Hoeveel vuurtorens langs de Nederlandse kust zijn lager?
10 vuurtoren langs de Kust zijn lager

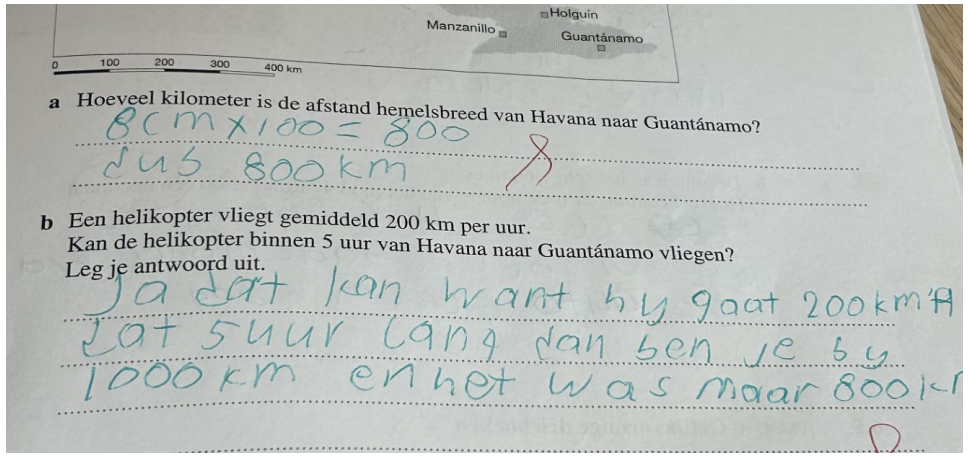

a Hoeveel kilometer is de afstand hemelsbreed van Havana naar Guantánamo?
8cm x 100 = 800
dus 800 km

b Een helikopter vliegt gemiddeld 200 km per uur.
Kan de helikopter binnen 5 uur van Havana naar Guantánamo vliegen?
Leg je antwoord uit.
Ja dat kan want hy gaat 200 km/h dat 5 uur lang dan ben je by 1000 km en het was maar 800 km

[VMBO-K] OPGAVE 3
Het schilderij 'Vier uitgebloeide zonnebloemen' van Vincent van Gogh hangt in het Kröller Müller Museum in Otterlo. De afmetingen van het schilderij zijn 99,5 cm bij 59,5 cm. In het museum kun je posters kopen van het schilderij. De lengte van zo'n poster is 41,5 cm.

a Bereken de vergrotingsfactor die hierbij hoort.
Rond af op twee decimalen.
99,5 ÷ 41,5 = 2,39
hij is verkleind 2,39
en de vergrotingsfactor is 2,39

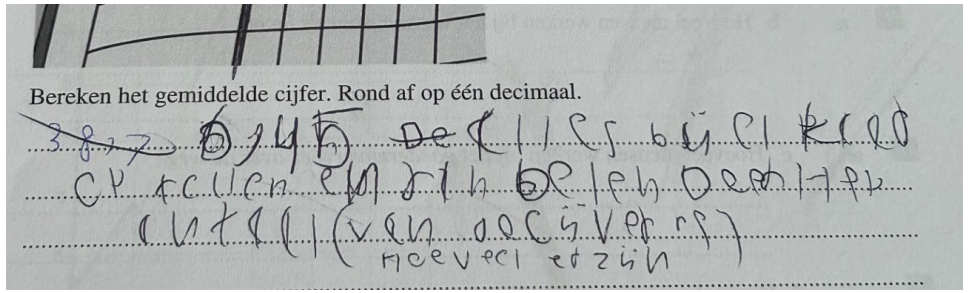

Bereken het gemiddelde cijfer. Rond af op één decimaal.
6,45 De cijfers bij elkaar op tellen en dan delen door het aantal (van de cijfers) hoeveel er zijn

samen onderwijs versterken
NRO

Effectieve didactiek in leesonderwijs

KENNISROTONDE
van het NRO

Laat leerlingen lezen én schrijven om:
… zowel hun lees- als schrijfvaardigheid te verbeteren
… tot dieper leesbegrip te komen
… als docent zicht te krijgen op het begrip van de leerlingen

samen onderwijs versterken
NRO

Stelling 3: ***Hoeveel procent van de leerlingen (havo/vwo) maakt gebruik van GenAI / chatbots voor het maken van een PWS?***

Minder dan 25%:	*1%*
25 – 50%:	*10%*
50 – 75%:	*31%*
Meer dan 75%:	*58%*

Leesonderwijs in tijden van chatbots

KENNISROTONDE
van het NRO

Begrijpen	Wat vat Google Overview voor me samen?
Analyseren	Hoe ordent ChatGPT informatie voor me?
Interpreteren	Hoe geeft Google AI Mode daaraan betekenis?

Meer informatie?

Themapagina Motiverend leesonderwijs in het vo en mbo
Joyce Gubbels, Melissa in 't Zandt en Emmi Stuij (2023)
Op Onderwijskennis.nl (NRO)

Themapagina Vergroten en verdiepen van leesbegrip
Thoni Houtveen (2023)
Op Onderwijskennis.nl (NRO)

Leidraad Taal voor alle vakken, ten behoeve van het voortgezet onderwijs
Mark Brian, Myrte Goosen, Tom Koole, Marc van Oostendorp, Geert van Rooijen, Els Stronks en Linda Vos (2025)
Nog te verschijnen (NRO)

Platform Taalgericht Vakonderwijs

Handboek taalgericht vakonderwijs (3e herziene druk)
Maaike Hajer en Theun Meestringa (2015). Bussum: Coutinho

Webinar leesvaardigheid in het vo: kansen voor elk vak

Bedankt voor je aandacht!

KENNISROTONDE van het NRO

samen onderwijs versterken NRO

ontwikkelkracht

Webinar leesvaardigheid in het vo: kansen voor elk vak

Wat vond je van dit webinar?

We zijn benieuwd naar jouw mening:

KENNISROTONDE
van het NRO

samen onderwijs versterken
NRO

ontwikkelkracht